

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger 18.

¡ALEEEERTA!

En lo mateix moment en que 'ls senyorets de Barcelona s' arreglan la maleta, preparantse pera anar á passar dos mesos al camp y festejar las pajesetas, las pajesetas están donant l' últim cop de ma a las faldillas de teixits y als saquets de cretona, preparantse pera rebre dignament als forasters que s' acostan, y festejar ab los senyorets.

Perque 'l món está montat d' aquest modo: d' un mateix fet se 'n treuen mil conseqüencias distintas, segons per quin cantó 's miran. Los de salut delicada, van á fora pera refersela una mica; los his ndats, per veure com marxan las vinyas y 'ls garrofers; los que la saben llarga, pera atracarse de bons talls y vi sense trampa, y 'ls jovenets... pera conquistar bellas campestres.

Considerantho en sentit oposat, los pajesos especuladors esperan als forasters per explotarlos; los maversos per demanar milloras y reformas als amos; los crachs de bona fé per acompanyar als senyors á la font y á cassar, y las jovenetas... per festejar ab los jovenets de Barcelona.

Torném al assumpto. Som á Barcelona, á la estació del carril de... no importa quin; en todas las estacions passa 'l mateix.

La sala de espera está plena d' excursionistas de todas edats, sexes y colors.

Los guetos seuen y callan: los joves se passejan amunt y avall, y conversan.

—Ahont anéu vosaltres?
—A Olot... ¿Y la teva familia, ahont te porta?

—A Arbucias: l' any passat també vam anarhi y verdaderament no 'm sab gens de greu que hi torném.

—¿Y aixó? ¿qué hi vas deixar alguna cosa?

—Precisament deixar, nó; pero... ¿sabs? hi ha unas nenas tant frescas, tant amables y tant... cándidas, que si l' altre any m' hi vaig divertir, aquest, que tindrè més práctica, encara 'm divertirè més.

—¡Ah, perillan!... No 't pensis: també jo á Olot faig de las mèvas. Mira; aquí guardo cinch ó sis cartas, d' altrás tantas conquistas, rebudas l' any passat al tornar á Barcelona, en las quals no 'm deixan de ingrát, perjur, embustero y altrés *piropos* per l' istil. Es una cosa que enterneix.... ¡Pobras noyas! Son tant ignocents que tot s' ho empassan....

—¡Psè! Y donchs ¿per qué hi aniriam á fora si no fos per aixó? Lo qu' es per mi, si 'm tréus las pajesetas, ja 't regalo 'ls camps y las vinyas y tot lo món campestre....

La campana sona: gran moviment en tota la sala.

—¡Abur! Si no 'ns veyém, á la tornada ja m' explicarás l' éxit de la campanya...

—Si: 't prometo ensenyarte la llista de todas las mèvas *promesas* y la capseta ab los rissos de cabell que arreplegui... Tu fès lo mateix... ¡A la vista!

—¡Adios!

Han passat tres ó quatre dias. Los viatjers han arribat ja al seu destino.

Després dels primers moments, dedicats á respallarse, colocarse en son degut lloch los trastos y baguls que portan, fer dos ó tres visitas imprescindibles, acabar de instalarse cómodament y reposar un xich, los joves inauguran solemnement la *temporada*, fent un passeig per tots los àmbits del poble, sense que quedí recó ni reconet per registrar.

Es lo qu' en termes militars, se 'n diu lo *reconeixement del terreno*.

Los senyorets més diplomátichs, miran y callan, guardantse 'l fruyt de la seva operació preliminar.

Pero 'ls més sencills ó menos reservats, al caure la tarde 's reuneixen al café, comunicantse mutuament sas impresions.

—Al costat de l' iglesia hi vist una noya com un pom de flors.

—Jo si que hi fet bona pesca: la filla del estanquer... ¡alló es un pamet de primera!

—Ja l' he vista; pero no val de bon tros lo que la neboda del arca'de.

—¡Ojo, ab los parents de l' autoritat!

—¡Cá! En materias d' amor no hi ha autoritat ni caramadas; tot es anarquia.

—¿Y colectivisme?

—No dich tant: lo qu' es mèu, m' ho vull per mi....

—No hi ha que barallarse. *queridos*, que ningú 's quedarà sense parella.—exclama un que fins llavors havia permanescut callat.

—¿Y aixó? ¿qué has trobat un serrallo?

—No, pero si una masia d' aquí prop, hont hi ha nada menos que cinch germanas...

—¿Totas de quinze anys?

—De quinze á vintidos, trihéu y remenéu....

—¡Magnífich! Triarém y remenarém....

Si las pobras noyas del poble sentissen aquesta conversa, tal vegada en lloch d' esperar todas cofoyas als senyorets forasters, los esperarian ab una escombra ó un latigo.... ó un trabuch, que seria lo millor.

Pero las infelissas no saben res, y mentres ells al voltant de la taula del café fan la repartició de las noyas del poble com si 's tractés d' un boti de guerra, ellas, empolaynadas ab encantadora senzillés, forman també 'ls seus grupets y a man lo seu xiu, xiu.

—¡Ay, filla, que m' agrada aquell ros de las ulleras blavas!

—A mi aquell petitó de la americana curta.

—Aquesta tarde 'l senyoret de la Casa Vermella ha passat tres vegadas per aquí.

—¡Oh! ¡Y l' heréu del Mas gran! Tot lo demati ha estat mirantme y tirant bolas de paper...

—Jo ja tinch una carta: mireula —

Lo grupo 's extreny, los caps s' ajuntan.

—¿Qué diu? ¿qué diu?

—Tè, llegeix.—

La filla del estanquer la desclou y llegeix en véu baixa:

—«Angel mio: Te amo, te adoro, te idolatro: si esta noche á las nueve vas á la fuente de la plaza será el más feliz de los hombres tu apasionado»

«Venancio»

—¡Vaya una franquesa! ¡Ja 't tracta de tú!

—¡Oh! Diu qu' es moda: tots los senyorets ho fan.

—Y bè, ¿qué hi anirás?

—Per supuesto...

—Veyám si 'l mèu també me n' escriurá una de carteta com aquesta....

—¡Pst! Muixoni... vé la mare...—

Lo grupo 's disol y cada noya se 'n va pèl seu cantó, somniant lo que ellas ne diuben *amors*, pero que més bè se 'n podrian dir *truytas*.

Las parets tenen orelas y 'ls romanins tenen ulls.

Preguntéulos al cap d' un mes lo que han vist y sentit: interroguéulos y sabréu una infinitat d' historietas d' amor, de tendres coloquis, de encantadoras escenas.

Seguiu las investigacions, y examinéu los marjes, las salsaredas, los nius del bosch, los voltants de la font, los reconos del camí.... ¡Quánts vestigis trobaréu d' aquesta comedia, millor dit, d' aquest drama ahont la astuta mala fé juga impunement ab la nativa ignocencial!

«Corramos, no un velo, una plancha blindada!»

Després succeheix lo que ha de succehir.

¡Está clar! ¿Qué han de esperar las cándidas pajesetas més que desenganys dels joves de Barcelona?

Los dos ó tres mesos se passan rápidamente, com tots los somnis bonichs.

L' estiu s' acaba, la tardor apunta, las aurenetas se 'n van al Africa y 'ls joves *corridos* (¡llástima com no van al Africa també!) se 'n tornan á ciutat.

Y mentres ells, baixant cap avall, se 'n riuen de la ignocencia montanyesa, las noyas se quedan al poble, mortas de pena y ab un pam de nas.

Aixó quan no 's quedan d' un modo encara pitjor.

FANTÁSTICH.

tirat per diplomàtic, podria robar islas enteras y ningú li diria res.

Cá havian de dirli: al contrari.

Llavors encare li donarian satisfaccions.

En la ciutat de Leon la gent estava espetarrada per que totas las nits se veyá llum en lo campanar de la colegiata de Sant Isidro.

Tot era parlar de animetas, aparescuts y altres fenomenos espirituals.

Fins que un dia, 's reunien alguns serenos y després de pensarho y meditarho molt, al fi decideixen pujar al campanar—com ho verifican tremolant los las camas—per averiguar la causa de aquella llum estranya.

* *

Ja hi pujan, ja hi son, ja trucan á la porta, ja á dintre senten corredissas, ja ab lo xusso la despanyan, ja son dintre.

La llum s'apaga, veuben dos bultos, encenen mistos y sorprenen á dos personas de diferent sexo, un sagristá á la dreta, una beata farinera á l'esquerra.

Y al mitj un pelut d'espert, encare calent. Lo qual en certa manera demostra que si se 'n pujavan á dormir á dalt del campanar, no era pas per qüestió d'estar més frescos.

Diu un periódich:

«Per aquest govern civil s'han aprobat los comptes municipals de Santa Susagna»

Un carlí deya:

—¡A quin temps hém arribat, que fins los sants y las santas han de donar comptes á n' aquests mestissos! Aixó, francament, clama venjansa.

No falta qui 's queixa de que sent moltas las poblacions de Catalunya que han suspès las festas majors per por del cólera, aquí á Barcelona 's tolerin balls com los que se celebran tots los diumenjes y dias festius en lo Saló de la Palmera, en lo carrer de la Canuda, en lo Pabelló Ibèrich y en altres escorxadors per l'istil.

Qui 's queixa, francament, no t'è rahò. O á lo menos aquesta es la mèva creencia.

Perque regularment las festas majors se componen de dos parts: Primera: fartaneras. Segona: balls.

Y aquí lo perillós no son los balls, sino las fartaneras.

* *

Tant es aixís que si jo fòs metje y 'm vinguessen á consultar per assistir á un atacat de cólera, li diria:

—Deixis de láudanos y camamillas, y de fregas y de llets. ¿Vol entrar en reacció? Llogui uns quants músichs agafis ab una raspa ben sapada y ab un parell de valsos y un parell de polcas, jo li asseguro que arrencará 'l suor.

Llavors se fica al llit, s'acotxa ben bè y l'endemá estarà més bè que may.

Aquest sistema curatiu no l'ha ensejat ningú que jo sápig; per lo tant reclamo 'l privilegi de invenció.

Divendres passat va haverhi recepció á la capitania general.

Y mentres los uniformes rumbejavan per lo Passeig de Colon y las músicas tocavan fins á treure las ganyas, á un senyor qu' estava embabiecat mirant los galons y escoltant las armonias de las bandas militars van ferli saltar lo rellotje de la butxaca.

Sorprés lo lladre en tant agradable ocupació, van omplir-lo de tostorros.

Y es fama que 'l lladre deya:

—Reclamo l'auxili de las autoritats conservadoras. Jo estich de acort ab en Bismarck; y aquest rellotje no volia robarlo; volia protegirlo.

A Olot per librarse de l'epidemia colérica han tret á passejar pels carrers á la Verge del Tura.

Si las verges fossen com certs productos medicina's diria:—Pitjor es treurela al ayre que tenirla tancada al camaril, perque ab l'ayre s'esbravará.

Pero are crech que l'ayre no influeix, y aixís y tot no puch menos que recordar la frasse del mal enguanyat Robert Robert, que deya:

—Algun cop hi anat á missa y una cosa m' intriga que no se com explicarmela, y es saber de que pot curar alló de treure 'l missal de la dreta y trasladarlo á l'esquerra... y vice-versa.

La Publicitat ha sigut denunciada per haverse ocupat de la reconcentració de la guardia-civil á las capitals de las provincias. Lo fiscal ha vist (quina vista més final) en lo suelte de un periódich honrat una excitació al robo.

¡Infelís fiscal!

* *

¿Qué diria si haguès rebut, com nosaltres, lo següent anónim?

«Sr. Director de l'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

«Vivament impresionats los taruguistas, timadors y lladres de cami ral, al veure que hi ha qui 'ns fa la competencia en gran escala, allá á las nostras posesions de l'Oceania, protestém de la manera més enèrgica contra las suposicions del senyor fiscal de imprenta. Mentres durin las actuals circunstancias, som prou patriotas per suspendre totas las operacions proyectadas, y tant se val que 's reconcentri com que no 's reconcentri la guardia-civil, perque en aquest moment tenim las mans ocupadas en treurens la gorra davant dels que han fet lo gran timo de las Carolinas.

«Nos repetem de voste afectíssims S. S. Q. B. S. M. Varios taruguistas.

QUÈNTOS.

Al veure que un inglés que va anar á esmorsar á can Justin s'havia tombat tres botellas de Burdeos, va dirli un seu corresposal:

—¿Y 'us las héu begudas sense ajuda?
—No, respongué l'inglés: ab ajuda de una botella de Jerez.

Un va á comprar una lliura de cansalada y al veure que tractan d'embolicarli ab un full del Correo Catalán, diu:

—Emboliquila ab un altre paper.
—¿Qué t'è més?
—¿Qué no véu que en contacte ab un periódich carlí tot desseguida 's torna rancia?

A una dona casada qual marit que avants era un polítich dels més actius y are s'ha retirat de la política, li preguntavan:

—¿Cóm s'ho ha fet per curar al seu espós del amor á la política?
Ella respongué:—Molt sencillament: m'hi valgut de la política del amor.

A un golut que anava fentse vell y 's mantenia solter li demanavan:

—Pero home, ¿perque no 't casás?
—Impossible No puch acostumar-me á la idea de que á dinar y á sopar haguem de ser dos.

A un que estava sempre tronat li preguntava un company que acostumava á trobarse en lo mateix cas:

—Escolta ¿quan te presentan un compte y no pots pagarlo, qué fas?
—Acluco 'ls ulls.

En una tertulia:

—¿Que no saben la noticia?
—¿Quina noticia?
—Que 'l marqués del Lladoner se casa.
—¿Y ab qui 's casa?
—Ab l'Elvira.
—¿Ab la que l'ha arruinat?
—Ab la mateixa. Es un home previsor. Per lo mateix que l'ha arruinat tracta de veure si casantse recobra lo perdut.

Parlan de un comerciant molt trampós y diuhén:

—Mirén quin home més especial es aquest que t'è un caixer que al istiu surt á pendre las ayguas y, naturalmente, no paga.
—¿Pagará al hivern?
—No, al hivern diu que no vol obrir la caixa per por de que se li costi.

En una estació de banys se donava un ball, y una coqueta va manifestar grans desitjos de possehir una camelia. Desgraciadament al poble no n'hi havia.

No obstant, una hora avants de comensarse 'l ball tenia la camelia desitjada. Un jove que li feya la cort, enterat del desitj que tenia va tenir la sort de satisferli.

—¿Pero cóm s'ho ha fet? va preguntarli ella al rebre l'obsequi:

—Hi anat á Barcelona á buscarla.
—¿A Barcelona ha anat? ¿Ab lo carril?
—No senyora, no hi havia tren: hi he anat á galop.

En Rosendo m'ha deixat lo seu caball. La coqueta somrient:
—Es molt amable en Rosendo... dónguili las gracias de part mèva.

L'estadant de un pis que tenia magatzém va perdre á la seva senyora, y com es molt natural tots los dependents van assistir al enterro.

També va assistirli 'l porter de la casa. Verificada l'inhumació va donar las gracias, y al tornarse n'á casa ab lo porter las hi va repetir particularment.

—Gracias, Agustí.

—No hi ha de qué... Ja ho sab, D. Mariano: per casos aixís me t'è sempre á la seva disposició... No ha de fer més que demanar.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Jo conech una nineta, que molt *dos-tercera* n'és; com la *dos-hu* és moreneta; sols qu'és un xich petiteta y sembla una *prima-tres*. Si no fos aquesta cosa, que *tres-tersa* la fa ser, la Tot fóra noya hermosa, purg es fresca com la rosa y no t'è res de *hu-primer*.

DEUHEU DE REUS.

II.

—*Hu-tres* deixa l' *hu-segona* y dígasme de ahont l'has prés.
—¿De ahont l'hi presa? Si qu'és bona: de dintre del *hu-dos-tres*.

NAS DE PUNTA INGLESA.

MUDANSA.

Tanta es la tot de 'n Total que anant cap al Tot ahi, trobá frente al Prir cipal un anell ab un rubí.

ASNEROLF ALKUSPA.

ANAGRAMA.

Va treure una tot en Riera y va anar á tot á Piera.

BETAS Y FILS.

CONVERSA.

—¿Qué dús Anton del hort?
—Ensiam y cols vet'ho aquí.
—Los dús per la Llusianeta, per supuesto.
—No'noy.
—¿Donchs per qui?
—Búscaho qu'entre tots dos ho acabém de dir.

JEPET DE L'ORGA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Població catalana.
1 2 3 4 5 8 8 7.— »
1 2 3 4 5 6 7.— »
1 2 8 5 6 2.— »
4 7 3 3 2.— »
7 8 7 4.— »
7 8 9.—Amaniment.
3 9.—Nota musical.
3.—Consonant.

J. BRÚ.

TRENCA-CLOSCAS.

DON RAFAEL ES Á CAN TOMÁS. Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo nom de una població catalana de la provincia de Girona.

ORELLUT DEL BRUCH.

GEROGLIFICH.

× ×
D
III
al
B
OOOO
CH

C. PILLO.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—Ma-ri-a-no.
2. Id. 2.ª.—Do-lo-res.
3. SINONIMIA.—Paris.
4. ROMBO.—
M
LL E O
M E R L A
O L I
A
5. CONVERSA.—Montserrat.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Puigcerdá.
7. TRENCA-CAPS.—La nit de nuvis.
8. GEROGLIFICH.—Per sansins á Sans.

BONAS Y MALIAS.

Un que se li acaba la feyna.

Un altre que no 'n pot trobar.